

CZU: 373.2.091

DOI: 10.46727/c.17-18-05-2024.p391-394

UTILIZAREA STRATEGIEI DE INTERACȚIUNE SOCIALA ÎN ORGANIZAREA ÎNVĂȚĂȚII PREȘCOLARILOR

USING THE SOCIAL INTERACTION STRATEGY IN ORGANIZING THE EDUCATION OF PRESCHOOLERS

MIHĂLICĂ Oana Nicoleta, prof. învă. preșc.
Grădinița cu program prelungit nr. 45, Constanța
oana.mihalica@yahoo.ro

Vârsta preșcolară reprezintă o perioadă destul de lungă în care au loc importante schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, cântece, activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Ele ocupă un loc foarte important în viața copilului și au o puternică influență asupra conduitei lui. Emoția este o trăire a unei persoane față de un eveniment important pentru aceasta. Pentru o bună adaptare socială și menținerea unei bune sănătăți mentale, copiii trebuie să învețe să recunoască ce simt pentru a putea vorbi apoi despre emoția pe care o au, trebuie să învețe cum să facă deosebire între sentimentele interne și exprimarea externă și nu în ultimul rând să învețe să identifice emoția unei persoane din expresia pe care o adoptă pentru a putea să răspundă corespunzător.

Interacțiunile din grupa de preșcolari sunt realizate, de cele mai multe ori, dintr-o perspectivă care oglindește deseori egocentrismul, manifestat nu doar în plan cognitiv. Experiența profesională m-a pus, deseori, în situația de a conștientiza dificultățile pe care le au copiii de această vârstă în a stabili relații de colaborare, bazate pe principiul dublului câștigător. O asemenea temă are rolul de a mă ajuta să înțeleg numeroase aspecte teoretice și aplicative referitoare la fenomenul colaborării. Astfel, anticipez că se va aduce o plus valoare nu doar în pregătirea mea psihopedagogică, ci și în calitatea vieții din grupa de preșcolari.

Tema propusă este de mare actualitate în România și poate constitui o etapă importantă în practicile și cercetările educaționale din domeniul învățământului preșcolar. Aceasta se află în preocupările și preferințele noastre de mult timp, deoarece cadrele didactice încercă să găsească soluții pentru formarea și dezvoltarea abilităților de viață la copiii preșcolari și la adulții cu care aceștia interacționează.

Dezvoltarea umană este influențată de procesul de socializare, de integrarea socială și de identitatea persoanei. Asupra copilului se exercită influențe, mai întâi în cadrul familiei și apoi în grădiniță, într-un mod mai organizat și mai sistematic. Părinții și educatorii constituie modele de conduită, clișee de apreciere și reacții, opinii și cunoștințe despre tot ceea ce îl înconjoară, uneori bune, alteori nu.

Repere informaționale

Fazele unui proces de construcție a unei strategii (Cerghit, I., 1993) sunt:

a. Faza de analiză:

- se examinează și se caracterizează variabilele instrucționale la nivel de potențial general și situațional (McKeachie, 1994, Stigler, 1997): Obiective; Conținuturi; Resurse: psihologice, materiale, de timp, echipamente; Metodologii; Evaluare; Retroacțiune (feed-back);

- se evaluează factorii psihopedagogici ce pot influența atât învățarea globală, cât și pe cea contextuală (I. Parent, Ch. Nero, 1981, Goodnow, 1990, Neacșu, 1999): Participarea mentală și fizică a elevilor; Gradul de aplicabilitate a conținuturilor (transferul); Respectarea ritmurilor individuale/optime de învățare; Retroacțiunea (feed-back-ul); Motivația instrucțională.

b. Faza de sinteză:

- se selectează elementele necesare pentru conturarea unei strategii specifice;

- se aleg și se combină variabilele favorabile la nivel de opțiuni (variabila preferată în sensul unei decizii performante o reprezintă modul de abordare a învățării și organizarea acesteia);

Faza de sinteză se concretizează în selectarea tipurilor de componente ale strategiilor de instruire, adaptarea lor la particularitățile clasei de elevi, aplicarea lor selectivă în funcție de potențialul colectivului, dar și de resursele personale ale copiilor, în vederea obținerii performanței școlare și formarea unor competențe durabile, temelie pentru evoluția în timp a indivizilor.

Caracteristicile strategiilor de instruire și structurarea acestora în contextul adaptării lor la cerințele clasei de elevi caracterizează prin:

- a) Caracter normative (se bazează pe precipții și reguli care țin de predare-învățare-evaluare);
- b) Reprezintă structurarea și înlănțuirea situațiilor de învățare/instruire;
- c) Integralitatea (vizează ansamblul instruirii);
- d) Caracterul probabilistic, dinamic, perfectibil;
- e) Aspectul metacognitiv (profesorul este model și mediator al cunoașterii).

Componente importante ale strategiilor sunt (Genovard & Gotzens, 1990):

- Metodele de instruire;

- Mijloacele de instruire;
- Formele de organizare a instruirii;
- Interacțiuni și relații instrucționale;
- Decizia instrucțională;
- Reprezentarea cadrului didactic despre învățare (modul de organizare și reprezentare a învățării).

Scopul: Formarea și dezvoltarea comportamentelor de colaborare la copii preșcolari.

Ipoteză: Dacă profesorul pentru învățământul preșcolar identifică strategii și metode generatoare de comportamente de învățare prin colaborare, atunci se vor identifica efecte inclusiv la nivelul dimensiunii socio-relaționale.

Metode de cercetare

1. O grilă de observație pentru a identifica particularități comportamentelor fiecărui copil aflat în situații de colaborare. Grila va fi completată pe toată durata investigației
2. Tehnici sociometrice pentru a identifica preferințele și respingerile dintre copii atât în faza de evaluare inițială, cât și în faza finală a cercetării
3. Experimentul. Voi identifica câteva strategii și mai multe metode bazate pe principiul activității în colaborare, le voi utiliza pe parcursul a șase-șapte luni, în cadrul unor activități diverse. Apoi voi încerca să măsoar efectele utilizării lor. Adică voi cerceta dacă între copii se manifestă mai multe comportamente de preferare, mai puține comportamente de respingere, dacă preșcolarii comunică mai deschis și neconflictual, dacă știu să lucreze în echipă...
4. Studiul de caz pentru a prezenta diverse situații aparte care se manifestă (diverși copii care nu reacționează pozitiv la activități, de exemplu).

Bibliografie

1. BOBOC, I. *Psihosociologia organizațiilor școlare și managementul educațional*, București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2000.
2. CRISTEA, S. “*Managementul organizației școlare*” – note de curs, 2011.
3. DIACONU, M. “*Sociologia educației*”, Editura A.S.E., București, 2004.
4. IOSIFESCU, Ș. “*Management educațional pentru instituțiile de învățământ*”, Editura TipoGrupPress, București, 2001.
5. IUCU, R. „*Managementul și gestiunea clasei de elevi*”, Ed. Polirom, Iași, 2000.
6. IUCU, R. „*Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*”, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2006.

7. JEFFREY, B., WOODS, P., „*The creative school: A framework for success, quality and effectiveness* Routledge Falmer”, London, 2003.
8. MORAN, S. „*Creativity in School. Handbook of educational psychology: New perspectives on learning and teaching*”, Elsevier, New York, 2008.
9. PĂUN, E. „*Școala- abordare sociopedagogică*”, Polirom, Iași, 1999.
10. PETRESCU, P., ȘIRINIAN, L. “*Management educațional*”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.
11. STAN, E. „*Managementul clasei*”, Ed. Aramis Print S.R.L., București, 2003.
12. ȘEICARU, M. „*Învățarea în echipă- premisă a educării elevilor prin cooperare, colaborare, comunicare*”, revista *Învățământul primar*, nr. 3-4, editura Discipol, București, 1999.
13. TUDORICĂ, R. “*Managementul educației în context european*”, Editura Meronia, București, 2006.
14. ULRICH, C. „*Managementul clasei. Învățarea prin cooperare*”, ghid, Ed. Corint, București, 2000.
15. ZLATE, M. „*Fundamentele pedagogiei*”, Editura Universitară, București, 2006.
16. CHIȘ, V. *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*. Cluj-Napoca: Editura Casei Cărții de Știință. 2005.
17. ELIAS, M., TOBIAS, S., FRIEDLANDER, B. *Inteligența emoțională în educația copiilor*. București: Editura Curtea veche. 2002.